

El renaixement urbà: la Baixa Edat Mitjana

Aquest dossier conté les activitats de pràctica per a cada apartat de la unitat.

1

El despertar de les ciutats

1. Explica la **cadena de causes** del renaixement de les ciutats, començant pel camp.
2. On i per què naixien les ciutats noves? Anomena dos llocs típics on es formaven.
3. Descriu **tres trets** de com era una ciutat medieval per dins (carrers, cases, centre).
4. Què volia dir la dita «l'aire de la ciutat fa lliure»? Per què era una bona notícia per a molts pagesos?

2**La burgesia i el govern urbà**

1. Qui formava la **burgesia** i per què no encaixava en cap dels tres ordres feudals?
2. Quina diferència hi havia entre la riquesa d'un noble i la d'un burgès?
3. Què vol dir que una ciutat tenia **govern propi**? Com es deia el gran òrgan de govern de Barcelona?
4. Explica com la **Sèquia de Manresa** demostra el poder i l'empenta d'una ciutat que es governa a si mateixa. Aporta tres dades concretes (any, riu, llargada).

3**Gremis i artesans**

1. Què era un **gremi** i què controlava?

2. Explica els **tres graons** del taller (aprenent, oficial, mestre) i digues què calia fer per arribar a mestre.

3. D'on ve l'expressió «**obra mestra**»?

4. Per què els gremis donaven seguretat als artesans, però alhora podien frenar la lliure competència?

4**Comerç, fires i banca**

1. Quina diferència hi ha entre un **mercat** i una **fira**?

2. Què va ser la **revolució comercial**? Explica dos invents que la van fer possible i per què eren útils.
3. Què eren el **Consolat de Mar** i les **llotges**? Per què demostren la força del comerç català?
4. Esmenta tres productes que circulaven per Europa al segle XIII (d'on venien i on es venien).

5**L'art gòtic: llum i altura**

1. Quins **tres invents** permeten fer una catedral gòtica alta i plena de finestres? Explica què fa cadascun.

2. Per què el gòtic té tanta llum i el romànic tan poca? Relaciona-ho amb la societat de cada època.
3. Quin és el gran exemple de gòtic a prop de casa i qui el va dirigir? Quina altra obra famosa va fer aquest arquitecte?
4. Per què es construïen edificis gòtics que no eren esglésies? Posa'n almenys dos exemples (gòtic civil).

6

La gran crisi del segle XIV

1. Explica les **tres grans desgràcies** que es van encadenar en la crisi del segle XIV.

2. Què va ser «**lo mal any primer**» i quan va passar?

3. D'on va arribar la **pesta negra** i per quines vies? Quina proporció de la població europea va morir?

4. Quins conflictes socials va provocar la crisi? Què va passar el **1391**?

5. Explica com la crisi del segle XIV es nota en la història de la **Sèquia de Manresa**.

6. Per què diuen els historiadors que «la pesta no va causar la crisi»? Què ens ensenya això sobre com expliquem el passat?